

REISEBREV FRA LONDON, ONTARIO

DEN CANADISKE DRØMMEN

Av Philip Mlonjeni

Hvorfor drar man til Canada, ja, hvorfor reiser man i det hele tatt? Fra Platons vandringer i antikkens Italia og Afrika til Slavoj Žižek omflakkende livsstil kan vi alle relatere til filosofens behov for å oppleve verden i dens mange fasetter. Det er noe forlokkende med å forlate ens vante omgivelser som kanskje reflekterer filosofens behov for å endre sine egne (og andres) vante tankemønstre. Dette beskriver mitt tilfelle, og jeg skal her komme med noen refleksjoner om mitt møte med Canada, canadisk akademia, og ikke minst den canadiske kulturen.

Det hele begynte da jeg gikk på Elvebakken videregående skole og hadde muligheten til å utveksle til England et år. Jeg takket nei, siden jeg kjente veldig få da jeg begynte der og prioriterte å pleie det sosiale nettverket jeg var i gang med å bygge opp. Jeg har angret hver dag siden. Da jeg begynte å studere var jeg derfor fast bestemt på at jeg skulle utveksle et av semestrene og da studiene begynte å nærme seg slutten tok jeg grep og søkte meg til Western University i Canada. Hvorfor Canada?, spør du kanskje. Det er et spørsmål som jeg egentlig ikke har et godt svar

Det tok ikke lang tid før festen hadde begynt, og enda kortere tid før noen hadde satt opp et bord for å spille «beer pong».

på. Før jeg dro var kjennskapen min om landet informert av South Park og andre populærkulturelle stereotyper fra statene, så jeg visste ikke hva jeg kunne forvente meg. Jeg fikk også vite at utvekslingsavtalen med universitetet var helt ny og at jeg kom til å bli den første, og eneste, fra Blindern som reiste dit det semesteret, så da måtte jeg naturligvis gripe muligheten.

En vanlig stereotyp om canadiere er at de er veldig høflige og sier takk og unnskyld for den minste ting. Det er

ingen overdrivelse og noe jeg fikk bekreftet allerede første dagen. Etter en lang og strabasjøs flytur over dammen tok jeg bussen til hotellet jeg skulle bo på inntil jeg fikk rom på campus. Det var med sjokk jeg observerte at de andre passasjerene, når de gikk av bussen, i tillegg til å ha et smil om munnen sa *thanks* og *have a good day* til bussjåføren. Alle som har tatt kollektivtrafikk i Norge vet at dette er uhørt, et *faux pas*, men i Canada var det altså en følelse av kameraderi og fellesskap som preget bussturen. Slik var det også på butikken eller hvis du dultet borti noen på gata (til og med om det åpenbart var din feil!): Alle ga deg det samme smilet og et *sorry* og *have a good one*. En «good one» hadde jeg definitivt.

Vel bosatt på campus møtte jeg dem jeg skulle dele gang med under oppholdet. En lystig og fargerik gjeng på nesten 30 folk, 15 jenter og 14 gutter, i ordentlig collegestil. Det tok ikke lang tid før festen begynte, og enda kortere tid før noen hadde satt opp et bord for å spille «beer pong». Før jeg visste ordet av det var gangen fylt av fremmede, men canadisk gjestfrihet er ingen spøk og det tok ikke lang tid før jeg «kjente» nesten alle sammen. Semesteret kunne begynne.

Fagene jeg hadde spente seg fra dødens idéhistorie (faget het kun «Death» så det var naturlig å velge det) til det filosofiske grunnlaget bak Einsteins relativitetsteori, via miljøetikk og digital etikk. Jeg tok også et fag i ondskapens idéhistorie, men det fortjener ikke videre omtale. Professorene skilte seg tydelig fra professorene på Blindern. For det første var de yngre, noe som gjorde at det var mindre av et generasjonskløft mellom professor og student. For det andre var de livligere og hadde en større forståelse for elevenes situasjon, avstanden mellom professor og student var kortere og det var mye mer vanlig å ta kontakt med professorene (eller assistentene deres) hvis man hadde

spørsmål. Mye av det tror jeg har med at universitetene i Canada er kommersielt drevet og at det er hard kamp mellom dem for å få tak i elever. De legger derfor opp til at elevene skal føle seg så velkomne som mulig og tilbyr alle slags mulige tjenester, et utall av studentorganisasjoner, et kunstgalleri drevet av studentene, og jevnlig fester arrangert av studentkomiteen.

Du som leser dette er sikkert interessert i å høre om kvaliteten på filosofien i Canada og mine inntrykk i møte med filosofien i canadisk akademia. På Western var de beinharde analytiske filosofer som la vekt på definisjoner og tekniske termer (den ene professoren hadde ikke engang hørt om kontinentalfilosofi før han begynte på masteren sin). Western driver The Rotman Institute of Philosophy som prøver å bygge broer mellom naturvitenskapene og humaniora, med vekt på vitenskapsfilosofi. Likevel var det stor filosofisk bredde i tekstene vi måtte lese, blant annet leste vi Arne Næss i faget om miljøetik. Siden digital etikk er et såpass nytt fagfelt finnes det ingen standardiserte verk, så der leste vi ofte nyhetsartikler og hadde debatter i klassen. I faget om Einsteins relativitetsteori handlet alt om å forstå Einsteins tenkemåter fra han kom opp med den spesielle relativitetsteorien til han kom frem til den generelle, så det ble en historisk reise gjennom ideene hans. Det var samtidig tydelig at alle professorene ønsket å jobbe i samsvar med andre vitenskapelige disipliner.

Slutten av oppholdet var intenst og preget av eksamenstress og lange dager på biblioteket. Det var ikke uvanlig å se folk sove på lesesalen, omringet av bøker, notater og et utall kaffekopper. Likevel var stemningen god, og

det var aldri mangel på støttende ord fra medstudenter og de ansatte i kafeen (hvor jeg brukte opp tre klippekort på en uke). Eksamineringen var veldig lik som ved Blindern, med både semesteroppgaver og skoleeksamen, men alt var betydelig kortere. I likhet med semesteret var de over før jeg visste ordet av det. Det følte veldig rart: Et halvt år med jobb og slit, nye mennesker og nye erfaringer ble kondensert til én eneste stor opplevelse. Plutselig var jeg ikke lenger på et internat i et annet land, men tilbake i et Oslo som tilsynelatende ikke hadde forandret seg i det hele

tatt. Det tok tid å venne seg til å våkne opp hjemme, uten at noen banket på og lurte på om jeg ville gå og spise frokost eller om jeg hadde noen planer for dagen (det er ikke helt det samme når det er mamma som gjør det). Nå, seks måneder senere, begynner jeg å

bli akklimatisert, men en del av meg vil alltid være igjen i Canada. Jeg er kjempeglad for at jeg bestemte meg for å dra, og jeg blir ikke overrasket om jeg bestemmer meg for å ta en eventuell mastergrad i utlandet. Som student ligger verden for ens føtter, og det er få argumenter for å ikke benytte sjansen til å reise på utveksling. Helt til slutt vil jeg si takk til Cecilie Boholm for verdifull hjelp under forberedelsene til oppholdet, og til familie og venner som har støttet meg og minnet meg på at selv om jeg var langt unna var det noen her hjemme som brydde seg. Jeg vil også takke Western for alle de verdifulle erfaringene jeg har fått, og ikke minst alle jeg ble kjent med der som gjorde de mest stressende tidene overkommelige. Igjen, det er ingen grunn til å ikke benytte seg av de mange mulighetene det er for å studere i utlandet og jeg håper dette reisebrevet kan inspirere andre til å gripe sjansen og komme seg ut.

Du som leser dette er sikkert interessert i å høre om kvaliteten på filosofien i Canada og mine inntrykk i møte med filosofien i canadisk akademia.